

Rerum Novarum of “over nieuwe dingen”

Rerum Novarum of “over nieuwe dingen”. Met Rerum Novarum maakte de kerk uitdrukkelijk de keuze voor het werkvolk, de arbeiders. De arbeider was niet langer zomaar iets, maar iemand, een persoon die in staat is tot zelfkennis, persoonlijke ontwikkeling en het aangaan van relaties met anderen. In de 19de-eeuwse samenleving was er voor de arbeidersmassa van waardigheid geen sprake en daar moest dringend verandering in komen. Dus daarom, Rerum Novarum.

De christelijke arbeidersbeweging heeft proberen een antwoord te formuleren op de vraag : **Welke MENS willen wij zijn door onze arbeid?**

- wij willen een rechtvaardig loon om te voorzien in ons levensonderhoud en dat van onze kinderen
- wij willen zelf ons leven leiden, niet geleefd worden
- wij willen werken om te leven, niet omgekeerd
- wij willen echte vrije tijd die tot meer dient dan enkel recupereren van het verrichte werk
- wij willen werk en vrije tijd zo organiseren dat wij ons kunnen ontwikkelen op verschillende domeinen van het leven:
 - om te investeren in de opvoeding van kinderen of de zorg voor ouderen
 - om te sporten
 - om actief te zijn in een vereniging
 - om muziek te beoefenen, genieten van een concert of tentoonstelling
 - om echte vriendschappen te ontwikkelen
 - om te lezen, te schrijven, te reizen
- wij willen bescherming tegen risico's die ons in armoede kunnen storten:
 - ziekte of zwangerschap
 - werkongeval en invaliditeit
 - ouderdom
 - werkloosheid

De verwezenlijkingen waartoe de CAB en haar organisaties bijdroegen zijn talloos: een sociaal-zekerheidssysteem van topniveau in de wereld, betaalde vakantie, 8-urenwerkdag, educatief verlof, betaalbare gezondheidszorg, werkloosheidsuitkering, betaalbaar onderwijs, wettelijk pensioen, kinderbijslag, enzovoort. De lijst is lang, maar stuk voor stuk zijn ze het resultaat van een strijd, afgedwongen met bloed, zweet en tranen.

Vandaag lijkt het alsof die verwezenlijkingen er zomaar waren en altijd bestonden. De tijden zijn veranderd en de arbeidersstand heeft vandaag andere gedaanten en gezichten.

Over jonge arbeiders vandaag

KAJ voert vandaag campagne voor verandering in de levens van jonge arbeiders.

Jongeren beste mensen, zijn één van de meest kwetsbare groepen dat op de arbeidsmarkt terecht komt: zij hebben nog geen ervaring kunnen opbouwen, zij hebben nog niets kunnen sparen, zij willen een gezin stichten, een woning vinden en een auto kopen.

KAJ bundelde duizend getuigenissen van jongeren, die werk zoeken en werken via interim, in het '**Zwartboek Interim – Is dit nu de moderne arbeidsmarkt?**'

Het zijn getuigenissen

- van jongeren die naar interimkantoren gestuurd worden voor valse of reeds ingenomen vacatures
- van jongeren die tijd en energie steken om goede tests af te leggen en daar nooit resultaat van zien
- van jongeren die een standby-contract moeten tekenen om als het nodig is in te springen en hierdoor geen ander werk mogen aannemen
- van jonge vrouw die geen nieuw weekcontract krijgen omdat ze de baas vertelden dat ze zwanger waren
- van jonge arbeiders die altijd en overal onmiddellijk moeten kunnen beginnen omdat ze anders 'niet genoeg moeite' doen
- van jongeren die jarenlang vast zitten in tijdelijke jobs of weekcontracten

Interimarbeid is een preciaire vorm van arbeid, dat is het, want precair betekent per definitie 'van geluk afhankelijk zijn' of gewoon, chance hebben.

Wij horen verhalen van preciaire werkomstandigheden van verkoopsters in kledingwinkels die 5 min pauze hebben, op de laatste moment pas weten wanneer en waar ze moeten werken en naar huis gestuurd worden als er te weinig werk is, met alle gevolgen voor hun loon.

We horen verhalen van interim-arbeiders in koerierbedrijven op de luchthaven, die het vuile werk mogen opknappen en als dieren behandeld worden, waar hun rechten met de voeten getreden worden, ...

De gevolgen van deze vorm van arbeid voor onze generatie jongeren zijn niet meer te overzien. Ze zijn niet in staat zijn gewone rekeningen te betalen, een zelfstandig leven uit te bouwen of om zich als mens te ontwikkelen.

Jongeren van Genk, met een niet te vergeten erfenis van de Ford, hebben hierover een analyse gemaakt. Ik geef jullie een greep uit hun verhalen.

Sam: "Ik werk al vier en half jaar met dagcontracten. Vanaf een uur of half 8 moet ik zien dat mijn gsm continu in de buurt is. Wanneer ze sturen moet ik binnen het uur kunnen antwoorden dat ik kom of niet. Door het onregelmatige slaapritme ben ik soms al in slaap gevallen als ze mij nog sturen dat ik toch moet komen werken. Vroeger ging ik 's avonds vaak voetballen met vrienden. Ze stuurden dan een sms: "Komt ge niet af?" En dan die eeuwige twijfel: Zou ik nog moeten werken?"

Aline: "Mensen die vast werken willen geen band met je opbouwen. Die zijn dat gewoon dat er telkens nieuwe mensen komen en gaan."

Ezgi: "De mensen die geen vast contract hebben pesten elkaar ja! Ze zien elkaar als concurrentie eh. Zo neem ik bv nooit een handtas mee naar het werk zodat mijn collega's er niks kunnen inleggen! Zoals bv een flesje drank. Dat is hun manier om me te beschuldigen

van diefstal! En diefstal is ontslag eh! Het is te gek voor woorden! Ik loop altijd met de angst dat de collega's iets gaan proberen!"

Ismael: "Ik word daar zot van. Gelijk dat we beesten zijn. Als er opeens een grote vracht binnenkomt verwachten ze van de interimers dat ze direct drie versnellingen hoger schakelen. Gelijk een machine. De nieuwe interimers doen dat. Hen wordt wijsgemaakt dat als ze harder werken dan de rest, ze meer kans maken dat er voor hen de volgende dag ook weer werk zal zijn. Ze doen dat dan, maar niemand houdt dat vol. Echt waar, 't is zo al zwaar werk. Ik ben zo is gewond geraakt en ik heb maar voortgedaan. Ik heb al gezien wat er gebeurt als ge een werkongeval hebt als interimmer. Dan is er voor u de volgende dag in elk geval geen werk meer."

Bart: "Ik voel mij eigenlijk een nietsnut. Altijd maar "nee" horen, je bent te jong, je hebt te weinig ervaring, je hebt geen diploma... Ik moet mij altijd zelf terug motiveren anders ga ik nooit een job vinden, maar dat is echt niet makkelijk."

Mehdi: "Ik ben bang dat ik altijd zo moeten gaan leven, en dat zou de hel zijn. Ik denk niet dat ik later een huis heb wat van men eigen is. Neen, ik zal ook niet op vakantie kunnen gaan, denk ik. Ik weet het allemaal niet, het is allemaal onzeker."

Op 1 mei hielden de jongeren van Genk een actie in het centrum. Zaken als "Jullie zijn luiards, te kieskeurig en niet flexibel genoeg!" En "er is werk genoeg voor iedereen." werden naar hun hoofd geslingerd.

Vertel mij eens beste mensen, hoe deze jongeren nog meer flexibel moeten zijn?

Vertel mij mensen, waarom zij de buffer van onze arbeidsmarkt zijn?

Vertel mij mensen, wat de toekomst van deze jongeren is?

Over onze toekomst en uitdagingen voor de christelijke arbeidersbeweging

Het zijn schrijnende vaststellingen vandaag ...

- dat men 120 jaar geleden een tekst schreef en vandaag in realiteit de gelijkenissen moeten vaststellen. Wij zien een evolutie van waardigheid voor de arbeidersmassa vandaag, die terug gaat naar de 19^e eeuw.
- dat vast werk al lang geen zekerheid meer is, laat staan waarvan je droomt en dat de vraag 'welke mens willen wij zijn door onze arbeid?' al lang niet meer relevant is
- dat publieke opinie en beleid ervan overtuigd zijn dat er voldoende werk voor iedereen is en wie niet werkt, de oorzaak bij zichzelf moet zoeken, waardoor jongeren hun uitkering verliezen
- waar de feiten in ons Zwartboek Interim 4 jaar geleden nog afschrikwekkend waren, zij vandaag eerder een normaliteit zijn.

We kunnen vandaag stellen dat onze toekomst duurzaam zal zijn of hij zal niet zijn. Duurzaamheid gaat volgens Wikipedia over 'de schaarste van de hulpbronnen waarmee welvaart wordt voortgebracht, zowel nu als in de toekomst.' Arbeid is een hulpbron, schaarste in arbeid? Geen welvaart, geen toekomst! Duurzaamheid gaat over iets dat kan blijven bestaan op lange termijn. Interimjobs, dag- en weekcontracten, flexibel zijn, onzekerheid, ... zijn allerm minst duurzaam. Wij staan vandaag voor de opdracht van de bescherming van de sociale bescherming, voor het opeisen van duurzame, waardige arbeid.

De CAB heeft vandaag meer dan ooit de opdracht om te blijven bewust de keuze te maken voor bescherming van het werkvolk, de arbeiders, de ruggengraat van onze samenleving. Daar waar wij allemaal op bouwen, zij die de fundamenten leggen, zij die op de barricaden gaan. Ik heb het vandaag niet over hoog gediplomeerden die misschien ooit wel ergens

zullen werk vinden. Ik heb het vandaag over arbeiders die misschien nooit nergens werk zullen vinden. Welk alternatief is er voor de jongeren in Genk en de arbeiders van Ford Genk? Kunnen zij misschien ook allemaal in Maasmechelen Village terecht?

De CAB en haar netwerk, beweging.net, heeft nog steeds een belangrijke verantwoordelijkheid, tegenover het beleid, tegenover onze samenleving, tegenover onze jongeren en onze toekomst.

Samen kunnen wij werk maken van verandering als we in staat zijn om te vinden wat ons verbindt. Is de onzekerheid van de jonge werkzoekende, van de interim-kracht, van de beginnende leerkracht, van de ontslagen 50-plusser niet dezelfde? Is de onmacht van de textielarbeidster in Bangladesh, de werkende moeder, de alleenstaande ouder, niet dezelfde?

Het is vandaag mogelijk om "nieuwe dingen" te verwezenlijken, alleen we er samen weer voor gaan, met bloed, zweet en tranen.

Rerum Novarum 2015

Els Michiels, voorzitter KAJ